

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВУ ГЕНДЕРНИХ СТЕРЕОТИПІВ В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ

Вплив гендерних стереотипів на професійну діяльність є надзвичайно актуальною проблемою для сьогодення. Кожного дня людина мимоволі піддається їх впливу. Адже від покоління до покоління передавались типово чоловічі та жіночі характеристики. Наприклад, фемінними вважаються такі риси особистості, як залежність, тривожність, низька самооцінка, висока емоційність і т.д. До маскулітних, в свою чергу, відносять активність, логічність мислення, домінування, впевненість у собі, агресивність.

Відповідно до цього існує також стереотипний поділ професійних та родинних ролей. Суспільство вважає, що для жінки найкращою соціальною роллю є роль мами та домогосподарки. Сферою життя жінки, за стереотипним поглядом є дім, народження малюків, відповідальність за родинний затишок та взаємовідносини. Чоловіки ж мають бути включеними у суспільне життя, бути професійно успішними та брати на себе відповідальність за добробут родини.

Традиційно вважається, що жінка має працювати в обслуговуючій та виконавчій сфері діяльності (медицина, торгівля, освіта). Чоловіки ж, навпаки, мають займати керівні посади.

Особливої актуальності гендерна проблематика набуває у старшому підлітковому віці, коли відбувається вибір професії та шляху життя. Через закріплені у соціумі стереотипи відносно ролі домогосподарки або виконавчих та обслуговуючих професій для жінок та керівних посад для чоловіків виникають відповідні уявлення підлітків щодо свого майбутнього.

Так, статево типізовані дівчата частіше обирають типово жіночі професії, нехтуючи своїми здібностями, схильностями та інтересами. Згідно до статистики, дівчата, які мають технічні схильності рідко вступають на технічні спеціальності. Безперечно на такий вибір впливають соціальні очікування, адже відомо, що в розвитку основних мозкових структур немає істотних відмінностей між чоловіками та жінками. Часто вчителі впевнені, що саме хлопчики є більш здатними до точних наук та відповідно до цього приділяють їм більше уваги при вивченні цих предметів, ніж до дівчат.

Таким чином вони орієнтують хлопчиків на використання цих знань при виборі майбутньої професії. Хлопці, які слідуєть стереотипам, рідше обирають гуманітарний профіль навчання, вважаючи, що такі професії не відповідають уявленням про справжнього чоловіка.

З цього випливає висновок, що гендерні стереотипи неабияк впливають на життя кожної людини. Соціум нав'язує людині свої гендерні ролі та

характеристики від самого її народження, що викликає розвиток особистості відповідно до них. Тобто людина, яка погоджується з цими стереотипами, позбавляє себе права вибору та свободи думки, вона розмірковує та поводить згідно з установленими стереотипними правилами і таким чином втрачає власну індивідуальність та часто нехтує своїми здібностями, відповідно до чого не може реалізуватись у житті та бути по справжньому щасливою.

Список літератури

1. Агеев В.С. Психологические и социальные функции полоролевых стереотипов // Вопросы психологии. – 1987. – № 2. – С. 152-158.
2. Клєцина И.С. Самореализация и гендерные стереотипы // Психологические проблемы самореализации личности. Вып. 2. – СПб.: СПбГУ, 1998. – С.188-202.

*Науковий керівник: Каряка І.В.
канд. психол. наук, доцент*

УДК 371.13 (043.2)

Підгорна К.К.

Національний авіаційний університет, Київ

ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВИХОВАТЕЛІВ ДИТЯЧОГО ОЗДОРОВЧОГО ЦЕНТРУ

Сучасні концепції гуманістичної педагогіки, особистісно орієнтованого, діяльнісного підходу спонукають до вирішення проблеми професійного становлення студента – майбутнього вихователя у світлі нинішніх вимог, з орієнтацією на суб'єкт-суб'єктну взаємодію вихователя і вихованця. Питанню професійної компетентності вихователів та її складових присвячені дослідження таких науковців: С. Гончаренко, Д. Ельконіна, Н. Нічкало та ін.

Аналізуючи різні підходи, ми дійшли висновку, що науковці по-різному визначають сутність поняття професійна компетентність. Так, В. Введенський під професійною компетентністю розуміє ефективне в реальній освітній практиці певного набору знань, умінь та навичок. Т. Сорокіна вбачає під професійною компетентністю єдність теоретичної та практичної готовності до здійснення педагогічної діяльності. І. Зимня визначає, що компетенція включає сукупність взаємопов'язаних якостей особи, що задаються стосовно певного кола предметів і процесів, а компетентність визначається володінням людиною відповідною компетенцією, що включає її особистісне відношення до неї та предмета діяльності.

Аналіз психолого-педагогічної літератури також дав можливість розглядати професійну компетентність як рису професіоналізму